

Kapitalvinster och kapitalförluster, *preliminär* 2008

HE0109

Innehåll

SCBDOK 3.1	
0 Administrativa uppgifter 0.1 Ämnesområde 0.2 Statistikområde 0.3 SOS-klassificering 0.4 Statistikansvarig 0.5 Statistikproducent 0.6 Uppgiftsskyldighet 0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter 0.8 Gallringsföreskrifter 0.9 EU-reglering 0.10 Syfte och historik 0.11 Statistik användning 0.12 Uppläggning och genomförande 0.13 Internationell rapportering 0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar	1 Innehållsöversikt 1.1 Observationsstorheter 1.2 Statistiska målstorheter 1.3 Utflöden: statistik och mikrodata 1.4 Dokumentation och metadata
2 Uppgiftsinsamling 2.1 Ram och ramförfarande 2.2 Urvalsförfarande 2.3 Mätinstrument 2.4 Insamlingsförfarande 2.5 Databeredning	3 Statistisk bearbetning och redovisning 3.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler 3.2 Redovisningsförfaranden
4 Slutliga Observationsregister 4.1 Produktionsversioner 4.2 Arkiveringsversioner 4.3 Erfarenheter från senaste undersökningssomgången	

0 Administrativa uppgifter

0.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Hushållens ekonomi

0.2 Statistikområde

Statistikområde: Inkomster och inkomstfördelning

0.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Nej

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

0.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån (SCB)
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Peter Öberg
Telefon: 019-17 67 85
Telefax: 019-17 70 82
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

0.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån (SCB)
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Peter Öberg
Telefon: 019-17 67 85
Telefax: 019-17 70 82
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

0.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99). Enskilda individer lämnar inte uppgifter direkt till statistiken över kapitalvinster och kapitalförluster. Som underlag till statistiken används taxeringsdata från inkomstdeklarationerna samt av

Skatteverket registrerade så kallade K-blanketter som används vid deklaration av avyttring av fastigheter, bostadsrätter, värdepapper m.m. Hushållen är skyldiga att redovisa sådana avyttringar till Skatteverket på dessa blanketter. Som underlag används även kontrolluppgifter avseende avyttring av värdepapper samt överlåtelser av bostadsrätter. Värdepapperscentralen, banker och andra institut som förvaltar hushållens finansiella ägande, avyttringar m.m. är skyldiga att lämna kontrolluppgifter till Skatteverket.

Skatteverkets dataleveranser till SCB avseende K-blanketter och kontrolluppgifter regleras i ett årligt avtal mellan myndigheterna.

0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

0.8 Gallringsföreskrifter

Bevaringsbehovet kan för närvarande inte bedömas och är under utredning.

0.9 EU-reglering

Inga tvingande EU-direktiv finns för kapitalvinst- och kapitalförluststatistiken.

0.10 Syfte och historik

Från och med 2007 framställs statistik över kapitalvinster och kapitalförluster, med inkomstår 2005 som första redovisade årgång. Statistiken från och med årgång 2007 produceras huvudsakligen med hjälp av uppgifterna från inkomstdeklarationen avseende kapitalvinster och kapitalförluster. Uppgifterna överförs tillsammans med övriga taxeringsdata till SCB, som sammanställer ett register över hela befolkningens kapitalvinster och kapitalförluster. Underlaget för 2005 och 2006 års statistik var taxerade kapitalvinster/-förluster och ogranskade uppgifter från Skatteverkets K-blanketter. Dessa blanketter används vid självdeklaration av kapitalvinster och kapitalförluster vid försäljning/avyttring av fastigheter, bostadsrätter, värdepapper m.m. Blanketterna registreras av Skatteverket.

Statistiken syftar till att ge kunskap om kapitalvinsternas och kapitalförlusternas sammansättning och fördelning. Statistiken används också till prognoser för statens skatteinkomster och inkomstfördelningsstudier. Statistik och mikrodata över kapitalvinster och kapitalförluster gör det möjligt att bättre bedöma konsekvenserna av och kostnaderna för regelförändringar inom kapitalbeskattningen.

För inkomståren 1999-2001 och 2003 genomfördes urvalsbaserade undersökningar av befolkningens kapitalvinster och kapitalförluster. Dessa undersökningar baserades på undersökningen Hushållens ekonomi (HEK), som de aktuella åren utökades med ett tilläggsurval för personer med stora kapitalvinster. Uppgifterna om kapitalvinst och kapitalförlust överfördes då manuellt från självdeklarationen av SCB.

0.11 Statistikanvändning

Statistiken används bland annat av Finansdepartementet, intresseorganisationer och forskare för studier av kapitalvinsternas och kapitalförlusternas sammansättning och fördelning samt till prognoser över statens skatteinkomster. Statistiken har dessutom ett allmäninformativt värde.

0.12 Uppläggning och genomförande

De statistikvärden som presenteras är resultat av bearbetningar av Registret över kapitalvinster och kapitalförluster. Framställningen av registret består av insamling och bearbetning av data från administrativa källor till ett slutligt observationsregister.

SCB inhämtar årligen taxeringsdata från Skatteverket avseende inkomster och andra uppgifter. Till kapitalvinst/förlust-statistiken används uppgifterna om inkomster och avdrag för kapital i inkomstdeklarationen. För varje individ levereras dessa uppgifter tillsammans med den slutligt taxerade kapitalvinsten och kapitalförlusten till SCB. Deklarationsuppgifterna hämtas till registret från Inkomst- och taxeringsregistret.

Som komplement till uppgifterna om taxerade vinster och förluster samt de olika delarna från inkomstdeklarationen, används Skatteverkets ogranskade data från de registrerade blanketterna för självdeklaration av försäljning/avyttring av fastigheter, värdepapper m.m. (s.k. K-blanketter). SCB använder även information från fastighetstaxeringsregistret (avseende försäljning av småhus och näringsfastighet), liksom Skatteverkets kontrolluppgifter avseende vinst/förlust vid försäljning av värdepappersfonder samt försäljning av bostadsrätt. Skatteverket sammanställer även ett register över återförda uppskov av kapitalvinst vid bostadsförsäljning, som också används i Registret över kapitalvinster och kapitalförluster..

Kontakter hålls med dataleverantörer inom SCB och externt. SCB och leverantörer informerar varandra om ämnesmässiga och tekniska förändringar mellan åren. Överenskommelser görs om vilka data som ska levereras samt när och hur det ska levereras.

SCB får tillgång till de olika materialen vid olika tidpunkter året efter inkomståret och påbörjar då framställningen av registret. Vid framställningen läggs de olika datamaterialen ihop, beräkningar görs och nya variabler skapas och läggs till. Ungefär ett år och en månad efter inkomstårets slut är registret färdigt att användas.

0.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering av statistiken förekommer.

0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Statistiken över kapitalvinster och kapitalförluster publicerades för första gången 2007 (avseende inkomståret 2005) med Skatteverkets registrerade s.k. K-blanketter för deklaration av kapitalvinster och kapitalförluster som grund. Från och med inkomståret 2007 utökades inkomstdeklarationen med mer detaljerade uppgifter om inkomst och avdrag för kapital som nu används i första hand då dessa uppgifter är mer tillförlitliga. Det är okänt om Skatteverket planerar ytterligare förändringar i inkomstdeklarationen. Det finns därför inga planerade innehållsmässiga förändringar i kommande undersökningar.

Statistikprodukten Kapitalvinster och kapitalförluster slås från och med årsskiftet 2010/2011 administrativt ihop med produkterna Inkomststatistik – totalräknad samt Skatter och taxerade inkomster. Det innebär att publicering och dokumentation av kapitalvinststatistiken avseende inkomståret 2009 kommer att samordnas med den nya produkten Inkomster och skatter (som får produktkod HE0110).

1 Översikt

Den årliga statistiken över kapitalvinster och kapitalförluster bygger på individbaserade uppgifter från Skatteverket, som sammanställs till ett register på SCB. Statistiken syftar till att ge kunskap om kapitalvinsternas och kapitalförlusternas storlek, sammansättning och fördelning.

1.1 Observationsstorheter

Målpopulationen för kapitalvinststatistiken utgörs av de personer som enligt gällande lagar och förordningar ska vara folkbokförda i Sverige. Rampopulationen (som mäts) är de personer som faktiskt är folkbokförda. Se avsnitt 2.1 för problematiken med över- och undertäckning i folkbokföringen.

I den redovisade statistiken avgränsas populationen till personer som var folkbokförda vid såväl årets början som årets slut samt tillhörde en familj med disponibel inkomst skild från noll kronor.

1.2 Statistiska målstorheter

Redovisade variabler:

- Netto av kapitalvinster/förluster, dvs. summan av samtliga kapitalvinster minus summan av samtliga kapitalförluster. Nettot blir negativt om förlusterna är större än vinsterna.
- Summan av vinster minus förluster vid försäljning av småhus, bostadsrätt, näringsfastighet eller näringsbostadsrätt. Återföring av uppskovsavdrag inkluderas.
- Summan av vinster minus förluster vid försäljning av aktier, fonder, andra värdepapper, övriga tillgångar samt andelar i bolag. Detta redovisas under beteckningen finansiella kapitalvinster/-förluster.
- Taxerad kapitalvinst och kapitalförlust

Redovisade mått:

- totalsummor
- medelvärden
- medianvärden
- andel och antal personer med kapitalvinst/förlust
- kapitalvinstens/förlustens andel av inkomsten

Redovisningsgrupper:

- kön
- ålder
- kommun
- inkomstdeciler
- kapitalvinst/förlust-klasser

1.3 Utflöden: statistik och mikrodata

Statistik: Statistiken sprids i form av pressmeddelanden och tabeller på SCB:s webbplats, www.scb.se.

Mikrodata: Registerbearbetningarna utmynnar i ett slutligt observationsregister med uppgifter för varje individ. Slutregistret lagras i SAS.

1.4 Dokumentation och metadata

På SCB:s webbplats finns dokumentationen *Beskrivning av statistiken* för respektive årgång. Utöver detta finns variabeldokumentation över kapitalvinst/förlust-registret där variablernas innehåll beskrivs. Denna dokumentation kan erhållas efter förfrågan.

2 Uppgiftsinsamling

2.1 Ram och ramförfarande

Inkomst- och taxeringsregistret utgör ram för Kapitalvinst/förlust-registret respektive år. Registret omfattar alla personer som varit folkbokförda i Sverige någon gång under året plus övriga skattskyldiga personer och dödsbon. I den redovisade statistiken avgränsas populationen till personer som var folkbokförda vid såväl årets början som årets slut samt tillhörde en familj med disponibel inkomst skild från noll kronor.

Undertäckning:

Brister i rapporteringen av födselar och invandring resulterar i undertäckning i befolkningsstatistiken och då även i kapitalvinststatistiken.

Övertäckning:

Utvandring förorsakar ibland övertäckning eftersom utflyttning inte alltid anmäls. Studier tyder på att det kan antas vara mellan 35 000 – 60 000 personer som inte längre bor i landet och därmed inte längre ska vara folkbokförda. Detta är förmodligen den allvarligaste kvalitetsbristen i såväl folkbokföringen som i Registret över totalbefolkningen (RTB).

2.2 Urvalsförfarande

Kapitalvinststatistiken är en totalundersökning. Inget urval görs.

2.3 Mätinstrument

Statistiken baseras på administrativa registerdata. Huvudsakligen används taxeringsdata från Skatteverket avseende uppgifter om inkomster och avdrag för kapital för att skapa Registret över kapitalvinster och kapitalförluster..

Kapitaluppgifterna på inkomstdeklarationen är uppdelade på åtta rutor:

- Vinst fondandelar. Vinst enligt blankett K4 avsnitt A och B (aktier, aktieindexobligationer m.m. samt återföring av uppskovsbelopp), K10, K10A, K12 avsnitt B och K13.
- Vinst ej marknadsnoterade fondandelar. Vinst enligt blankett K4 avsnitt D (övriga värdepapper), K9, K12 avsnitt E och K15A/B.
- Vinst enligt blankett K5 (småhus) och K6 (bostadsrätt). Återfört uppskov från blankett K2.
- Vinst enligt blankett K7 (näringsfastighet) och K8 (näringsbostadsrätt).
- Förlust fondandelar. Förlust enligt blankett K4 avsnitt A, K10, K10A, K12 avsnitt B och K13.
- Förlust ej marknadsnoterade fondandelar. Förlust enligt blankett K4 avsnitt D, K9, K12 avsnitt E och K15A/B.

- Förlust enligt blankett K5 (småhus) och K6 (bostadsrätt)
- Förlust enligt blankett K7 och K8

Som komplement används också Skatteverkets ogranskade data från de registrerade blanketterna för självdeklaration av försäljning/avyttring av fastigheter, värdepapper m.m. (s.k. K-blanketter). Därutöver används information från fastighetstaxeringsregistret (avseende försäljning av småhus och näringsfastighet), liksom Skatteverkets kontrolluppgifter avseende vinst/förlust vid försäljning av värdepappersfonder samt försäljning av bostadsrätt. Skatteverket sammanställer även ett register över återförda uppskov av kapitalvinst vid bostadsförsäljning, som också används i Registret över kapitalvinster och kapitalförluster.

2.4 Insamlingsförfarande

Statistiken över kapitalvinster och kapitalförluster baseras på registeruppgifter från administrativa källor, i huvudsak Skatteverkets taxeringsdata. Definitioner av objekt och variabler i grunddata är därför avpassade för taxeringsändamål.

SCB inhämtar årligen taxeringsdata från Skatteverket avseende inkomster och andra uppgifter. Från inkomstdeklarationen erhålls uppgifter om inkomster och avdrag för kapital. För varje individ levereras dessa uppgifter tillsammans med den slutligt taxerade kapitalvinsten och kapitalförlusten till SCB. Dessa data sammanställs först i Inkomst- och taxeringsregistret, varifrån uppgifterna hämtas till Registret över kapitalvinster och kapitalförluster. För varje individ inhämtas dessa uppgifter tillsammans med den slutligt taxerade kapitalvinsten och kapitalförlusten till registret.

De kompletterande uppgifterna från K-blanketterna avseende avyttring av värdepapper, fastigheter etc, fastighetstaxeringsregistret samt kontrolluppgifter avseende avyttring av värdepapper och bostadsrätter levereras också från Skatteverket. Skatteverket sammanställer även ett register över återförda uppskov av kapitalvinst vid bostadsförsäljning, som också används i Registret över kapitalvinster och kapitalförluster. Dessa data hämtas direkt från Skatteverket.

2.5 Databeredning

Variablerna i källregistren från Skatteverket granskas genom kontroller av totalsummor, medelvärden, min- och maxvärden samt antal personer med värde. Jämförelser görs med föregående års värden för att kontrollera rimligheten utifrån inkomstårets förändringar i skattelagstiftningen och annat. När material tas fram för publicering sker kontroller av värden för olika redovisningsgrupper, däribland för kommuner. Taxeringsdata som hämtas från Skatteverket kan antas ha god kvalitet då uppgifterna används vid beskattning och granskas och korrigeras av såväl Skatteverket som deklaranterna.

Nedanstående variabler härleds utifrån inkomstdeklarationens kapitaluppgifter. Dessa blir också redovisningsvariabler.

- Netto av kapitalvinster/förluster, dvs. summan av samtliga kapitalvinster minus summan av samtliga kapitalförluster. Nettot blir negativt om förlusterna är större än vinsterna.
- Summan av vinster minus förluster vid försäljning av småhus, bostadsrätt, näringsfastighet eller näringsbostadsrätt. Återföring av uppskovsavgifter inkluderas.

- Summan av vinster minus förluster vid försäljning av aktier, fonder, andra värdepapper, övriga tillgångar samt andelar i bolag. Detta är så kallade finansiella kapitalvinster/-förluster.

De kompletterande uppgifterna från K-blanketterna, fastighetstaxeringsregistret samt kontrolluppgifter används främst för kontroller men även för att skapa mer finfördelade variabler. De finansiella vinsterna/förlusterna delas upp på fonder, aktier samt övriga vinster/förluster. De reala vinsterna/förlusterna fördelas mellan bostadsrätter och småhus. Statistik över dessa detaljerade uppgifter publiceras ej, men kan tillhandahållas för intresserade.

3 Statistisk bearbetning och redovisning

3.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler

Kapitalvinststatistiken baseras huvudsakligen på Skatteverkets taxeringsdata avseende kapitalvinster/förluster och de variabler som förekommer där. Se avsnitt 2.5 för beskrivning av härledda redovisningsvariabler.

Skapandet av de härledda variablerna i form av uppdelning på olika kapitalvinstposter görs så att de överensstämmer med slutligt taxerad vinst/förlust, det vill säga de taxerade uppgifterna anses utgöra ”facit”. Då härledda variabler inte överensstämmer med taxerad vinst/förlust skapas en restpost. Restposter uppstår dels på grund av att det inte är möjligt att dela upp övriga vinster/förluster, dels på grund av felregistreringar av K-blanketterna eller rättningar som Skatteverket gjort efter att uppgiften blivit registrerad.

Ytterligare modellantaganden eller beräkningsformler än de som beskrivs ovan förekommer inte.

3.2 Redovisningsförfaranden

Statistik över kapitalvinster och kapitalförluster offentliggörs så snart det slutliga observationsregistret färdigställts. Offentliggörande sker genom att ett pressmeddelande publiceras på SCB:s webbplats (www.scb.se). Samtidigt publiceras ett antal tabeller och diagram på webbplatsen. Publiceringsdatum anges i SCB:s publiceringsplan.

På uppdragsbasis görs specialbearbetningar som kan levereras i form av tabeller eller mikrodata.

4 Slutliga observationsregister

4.1 Produktionsversioner

Kommer under våren 2011.

4.2 Arkiveringsversioner

Ej aktuellt.

4.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången

Inga specifika erfarenheter från denna undersökningsomgång har framkommit.